

Karjalan piirit

Suomalais-venäläinen käymäläprojekti toi muutosta

Yhteistyö

Käymäläseuran neuvuotisen Huusseja Karjalaan -projektin lähtökohtana oli tieto juomaveden hankinnan ja vesihuollon hälyttävän huonosta tilasta Karjalan tasavallassa. Projekti päättyi kuukausi sitten ja toi mukanaan positiivisia muutoksia hankealueille.

Anna-Maria Tukiainen

Karjalan Sanomat
Petroskoi
karjalansanomat@sampo.ru

Suomalais-venäläinen yhteistyöhanke Huusseja Karjalaan -projekti antoi mahdollisuuden Karjalan asukkaille nähdä omin silmin erilaisten kuivakäymälöiden rakentamisprosessin.

– Monet asukkaat arvostavat kuivakäymälöiden etuja ja ovat rakentaneet käymälän omalle mökialueelleen, kertoo Kizhin saaren ympäristövastaava **Juri Protasov**.

Hankealueita olivat Äänisjärven ja Laatokan valuma-alueilla sijaitsevat kylät ja matkailukohteet, kuten Petroskoin edustalla sijaitseva suosittu lomakohde Kizhin saari. Vuosina 2008–2011 yhteistyötä tehtiin Äänisenrannan piirissä Pain, Derevjannoen ja Soutjärven kylissä sekä Kizhin ulkomuseon alueella. Yhteistyökumppanit Venäjällä olivat RTO (Russian Toilet Organization) ja NWPI (Northern Water Problems Institute).

Puhtaan veden merkitys

Käytännössä asukkaat pilaavat itse juomavetensä, sillä pohjavesien suojaamiseen ei ole kiinnitetty riit-

Projektin harjoittelijat Andriy Kiuru ja Sidney Kitchen kuljettamassa siirrettävää käymälää Kizhin saarelle. Kizhin saarelle rakennettiin neljä yksipaikkaista käymälää. KUVA: JURI PROTASOV

tävän hyvin huomiota. Pintavesiä kuormittaa teollisuuden ja yhdyskuntien jätevedet sekä metsänojituksesta syntyvät jätevedet.

Ongelmana ovat myös vesijohdotoverkostojen huono kunto ja jäteveden pääsy juomaveteen. Karjalan tasavallan heikko juomaveden laatu on lisännyt asukkaiden sairastuvuutta punatautiin ja hepatiitti A-virukseen, joita esiintyy enemmän verrattuna Venäjän keskiarvoon.

Arviolta puolet tartuntaepidemiosta aiheutuu huonolaatuisesta juomavedestä. Euroopan suurimmat järvet Laatokka ja Äänisjärvi ovat tärkeitä raakavesilähteitä ja

niillä on suuri kalataloudellinen ja matkailullinen merkitys.

– Saastuttajia ovat asutuskeskukset, lukuisat mökkiasutukset ja matkailumajat, jotka sijaitsevat isojen ja pienten vesistöjen läheisyydessä, kertoo tutkija **Tatjana Regerland** Pohjoisten alueiden vesiongelmiin instituutista.

Helpotusta turistikohteisiin

– Ensimmäiset Karjalan tasavaltaan rakennetut käymälät herättivät paljon kiinnostusta sekä paikallisissa asukkaissa, että turistikohteissa. Niihin käytiin tutustumassa ja myös Karjalan opetusministeriö kiinnosui kuivakäymälöiden käytöstä, kertoo Karjala-hankkeen hankekoordinaattori **Susanna Pakula**.

Soutjärvellä museon käymälärakentamisen ohessa aloitettiin yhteistyö, joka johti vesihuollon kehittämismahdollisuuksia selvittämään tutkimukseen. Käymälöiden ohella hankkeessa selvitettiin kiinteistöjen juomaveden hankintaa ja jätevesien käsittelyä. Pääosin kiinteistökohtaisten tarkastusten tuloksena oli, että käymälöissä ja käymäläjätteenkäsittelyssä on paljon kehittämistä, jätevesiä ei yleensä puhdistettu ja juomaveden hankintaan käytetään kylissä yhteisiä kaivoja.

Kompostoinnista, jonka avulla käymäläjäte saadaan oivaksi maanparannusaineksi, ei ollut monella kokemusta. Kenttäselvityksessä

” Ensimmäiset Karjalan tasavaltaan rakennetut käymälät herättivät paljon kiinnostusta sekä paikallisissa asukkaissa, että turistikohteissa.

kävi ilmi, että kotitalouksissa kompostointi oli tuttua, muttei julkisissa kohteissa, joissa käymäläjätettä syntyy moninkertainen määrä kotitalouksiin verrattuna.

Veden viemää kylissä

Ensimmäiset käymälät tehtiin Suomen ympäristöministeriön tuella Derevjannoen ja Soutjärvelle, loput käymälät rakennettiin Suomen ulkoasianministeriön lähialueyötuella. Derevjannojen kunnalliseen lasten leirikeskukseen ja Soutjärven vepsäläisten museon rakennettiin molempiin kaksipaikkainen käymälä.

Opetusministeriön kohteisiin Matkatšiin ja Harlun kouluun Pitkäjärven piirissä rakennettiin kaksipaikkaiset käymälät. Kizhin saarelle rakennettiin neljä yksipaikkais-

Fakta

- Tamperelainen Käymäläseura Huussi ry perustettiin 19.1.2002.
- Tavoitteena on saada Karjalan tasavallan kyliin puhdasta juomavettä, toimivat kuivakäymälät ja jätevesien puhdistus toteutettuna alueellisena vesihuoltojärjestelmänä tai kiinteistökohtaisesti.
- Neljäs kansainvälinen kuivakäymäläkonferenssi Dry Toilet 2012 järjestetään 22.–25.8.2012 Tampereella.
- Yhteystiedot: Käymäläseura Huussi ry, www.huussi.net, +35850-301 2539

Harjoittelija Sidney Kitchen ja Kizhin saaren ympäristövastaava Juri Protasov. Kuivakäymälöiden hoidosta ja käymäläjätteen käsittelystä laadittiin venäjänkieliset oppaat.

ta käymälää, joista yksi siirrettävä käytettäväksi eri puolilla saarta ja mannerta kesätapahtumia varten. Yksi käymälä rakennettiin manteele Podjelnikin kylään ja kaksi Jamkan kylään Kizhin saarelle. Neljäs käymälä Jamkan kylässä tulee saaren kesäyöntekijöiden käyttöön ja se asennetaan vasta tänä kesänä. Kaikki suunnitelmat ovat suomalaisten asiantuntijoiden tekemiä.

– Hankkeen onnistumisen mittaamiseksi täytyy vielä teettää mielipidetutkimus, jotta saisimme selville tarkkoja lukuja rakennetuista kuivakäymälöistä ja miten projekti vaikutti asukkaiden asenteisiin. Haluamme myös selvittää kuinka moni asukas aikoo tulevaisuudessa rakentaa kuivakäymälän saatuun tietoon asiasta tämän projektin kautta, Juri Protasov lisää.